

Miodrag Mićović

**BERZANSKI POSLOVI
I
HARTIJE OD VREDNOSTI**

2, 3, 5, 8, 15, 25, 35, (40), 50, 91, 92, 109, 146, 191
210, 213, 217, 218, 241, ✓

Dr Miodrag Mićović

BERZANSKI POSLOVI I HARTIJE OD VREDNOSTI

eur.

1. novine od 3 strane ✓

opis 6,52, → 136 eur. Fy ✓

opis isto kao u prvom sa 2 strane ✓

recepti na 1 stranu ✓

uzmeti u saopštenju ✓

uzmeti u listu 5 min ✓

a uzmeti u knj 3 min ✓

Kragujevac 1997.

Dr Miodrag MIĆOVIĆ
BERZANSKI POSLOVI I
HARTIJE OD VREDNOSTI

Kragujevac, 1997.

IZDAVAČ:

Pravni fakultet u Kragujevcu
(Institut za pravne i društvene nauke)
Jovana Cvijića 1, 34000 Kragujevac

RECENZENTI:

Prof. dr Jakov Radišić
Prof. dr Dragoljub Stojanović

ZA IZDAVAČA:

Prof. dr Bora Čejović, dekan

ŠTAMPA:

FR „BALŠA„ Kragujevac

TIRAŽ:

300

ISBN: 86-80765-13-9

SADRŽAJ

PRVI DEO

BERZE I BERZANSKI POSLOVI

GLAVA I

UVOD, ISTORIJAT, VRSTE BERZI, IZVORI..... 3

1. Pojam i osobine berze 3
2. Nastanak i razvoj berzi 8
3. Zadaci i funkcije berze 9
4. Vrste berzi 11
5. Pravni izvori 13

GLAVA II

UOPŠTE O BERZANSKIM POSLOVIMA 15

1. Pojam berzanskih poslova 15
2. Karakteristike berzanskih poslova 17
3. Vrste berzanskih poslova 18

GLAVA III

TERMINSKI BERZANSKI POSLOVI..... 23

1. Pojam i obeležja berzanskih terminskih poslova 23
2. Izvor špekulacija i špekulanti 26
3. Vrste terminskih poslova 27
4. Bezuslovni (fiksni) terminski poslovi 28
5. Uslovni terminski poslovi 31

GLAVA IV

BERZANSKO POSLOVANJE..... 39

1. Pojam i faze berzanskog poslovanja 39
2. Režimi berzanske trgovine 39
3. Registracija berzanskog materijala 42

4. Zaključenje berzanskih poslova	48
5. Vrste naloga i način njihovog izvršenja	51
6. Izvršenje berzanskih poslova	55
7. Berzansko informisanje.....	58
8. Kontrola berzanskog poslovanja	60
9. Berzanske krize	61
10. Vrste kontrole	62

GLAVA V

BERZANSKI POSREDNICI.....	65
1. Značaj posrednika	65
2. Pojam i pravni položaj berzanskih posrednika	65
3. Sistemi berzanskog posredovanja.....	67
4. Osnivanje berzanskih posrednika	69
5. Obaveze berzanskih posrednika.....	70

DRUGI DEO

HARTIJE OD VREDNOSTI

GLAVA I

OPŠTA PRAVILA O HARTIJAMA OD VREDNOSTI.....	77
1. Pojam hartija od vrednosti	77
2. Osobine hartija od vrednosti.....	79
3. Uloga i značaj hartija od vrednosti	81
4. Pravna priroda odnosa u vezi sa hartijama od vrednosti.....	82
5. Vrste hartija od vrednosti	84
6. Prenos hartija od vrednosti	86
7. Prenos hartija za zalogu i radi punomoćja	91
8. Promene kod hartija od vrednosti	92
9. Zamena i amortizacija hartija od vrednosti	93

GLAVA II

NOVČANE HARTIJE OD VREDNOSTI	95
A. MENICA	95
I. OPŠTI DEO.....	95
1. Pojam i osobine menice	95
2. Uloga menice.....	96
3. Izvori prava.....	97
4. Vrste menica	98
5. Pravna priroda menice	100
II . NAČELA MENIČNOG PRAVA	102
III . MENIČNI SASTOJCI.....	105
1. Bitni menični sastojci	105
2. Pretpostavljeni menični sastojci.....	112
3. Nebitni menični sastojci	113
IV. MENIČNE RADNJE	117
1. Izdavanje menice	118
2. Umnožavanje i prepis menice	120
3. Prenos menice.....	122
4. Avaliranje menice	123
5. Akceptiranje menice	125
6. Plaćanje menične svote	128
7. Intervencija kod menice	130
8. Protest kod menice	132
9. Notifikacija kod menice	134
10. Regres kod menice	136
V. OSTALA PRAVILA O MENICI	137
1. Menične tužbe i menični prigovori.....	137
2. Prestanak meničnih prava i obaveza	139
3. Neosnovano obogaćenje u vezi sa menicom	141

B. ČEK	142
I. OPŠTI DEO	142
1. Istorijat čeka	142
2. Pojam čeka	143
3. Pravna priroda čeka	144
4. Značaj i mane čeka	145
5. Sličnosti i razlike menice i čeka	146
6. Izvori prava	147
II. VRSTE ČEKOVA	148
1. Podela prema načinu određivanja imaoaca prava	148
2. Podela prema nameni čeka	149
III. ELEMENTI ČEKA	153
1. Bitni elementi	153
2. Nebitni elementi	155
3. Nedopušteni elementi	155
IV . ČEKOVNE RADNJE	156
1. Izdavanje čeka	156
2. Umnožavanje čeka	159
3. Prenos čeka	159
4. Aval kod čeka	160
5. Intervencija kod čeka	160
6. Presentacija čeka na isplatu	161
7. Isplata čeka	162
8. Opoziv čeka	163
9. Protest čeka	164
10. Notifikacija čeka	165
11. Regres čeka	165
V . OSTALA PRAVILA KOD ČEKA	166
1. Čekovne tužbe	166
2. Čekovni prigovori	167

3. Amortizacija čeka	167
4. Prestanak čekovnih prava i obaveza	168
C. AKCIJE (DEONICE)	168
1. Pojam i karakteristike akcije	168
2. Vrste akcija	170
3. Izdavanje akcija	175
4. Delovi akcije i njeni obavezni elementi	179
5. Prava imaoaca akcije	180
6. Prenos akcija	183
D. OBVEZNICE	185
1. Opšte napomene	185
2. Vrste obveznica	188
3. Sadržaj obveznice	190
4. Izdavanje i distribucija obveznica	191
E. CERTIFIKAT O DEPOZITU	193
F. BLAGAJNIČKI ZAPIS	195
G. KOMERCIJALNI ZAPIS	196
H. DRŽAVNI ZAPIS	198

GLAVA III

ROBNE HARTIJE OD VREDNOSTI.....	199
I. SKLADIŠNICA	199
1. Pojam, osobine i značaj skladišnice	199
2. Izdavanje skladišnice	200
3. Sadržina skladišnice.....	200
4. Vrste skladišnica.....	202
5. Prenos skladišnice.....	203
6. Isplata i regres pomoću skladišnice	205
II. TERETNICA	206
1. Pojava, pojam i osobine teretnice.....	206

2. Sadržina teretnice.....	207
3. Izdavanje teretnice.....	209
4. Umnožavanje i prepis teretnice	210
5. Prenos teretnice.....	210
6. Pravno dejstvo teretnice.....	211
7. Vrste teretnice	213
III. TOVARNI LIST	216
1. Pojava i pojam tovarnog lista.....	216
2. Izdavanje i sadržina tovarnog lista	217
3. Prenos prenosivog tovarnog lista	218
4. Pravno dejstvo prenosivog tovarnog lista	219